Teitl: Maddeuant

<table>
<tr><td>Teitlau</td><td>Maddeuant - Cristnogaeth</td><td>Maddeuant - Bwdhaeth</td><td>Maddeuant - Islam</td></tr>
<tr><td>Rhesymeg</td><td colspan="3">YMWADIAD: Mae'r Nodiadau i Athrawon wedi'u diweddaru er mwyn gallu defnyddio'r adnodd drwy Gwricwlwm i Gymru. Wedi dweud hynny, mae cynnwys yr erthyglau wedi'i archifo ac nid yw'r wybodaeth wedi'i diweddaru. Mae'r erthyglau yn cael eu cadw ar y wefan gan fod y cynnwys yn parhau i fod yn berthnasol i Gwricwlwm i Gymru: Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg.

Pedwar diben 'Cwricwlwm i Gymru - Cwricwlwm am Oes'
Drwy ddysgu am Faddeuant yn y byd fel rhan o'u gwersi addysg Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg, bydd cyfleoedd i ddysgwyr ddatblygu yn:
• Ddysgwyr uchelgeisiol, galluog sy'n gallu egluro'r syniadau a'r cysyniadau maen nhw'n eu dysgu;
• Unigolion iach a hyderus sydd â gwerthoedd cadarn ac sy'n sefydlu eu credoau ysbrydol a moesol;
• Cyfranogwyr mentrus, creadigol sy'n rhoi o'u hegni a'u sgiliau er budd pobl eraill;
• Dinasyddion moesol, dysgedig a fydd yn ymgysylltu â materion cyfoes yn seiliedig ar eu gwybodaeth a'u gwerthoedd.

Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg yn y Cwricwlwm i Gymru
Drwy ddarllen a defnyddio'r erthyglau yn eu gwersi Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg, caiff dysgwyr gyfleoedd i:

• Ymgysylltu â chwestiynau athronyddol a thyngedfennol, a'u harchwilio
• Ymgymryd ag ymholiadau ac ymgysylltu â ffynonellau o ddoethineb ac athroniaethau
• Datblygu a mynegi eu safbwyntiau dysgedig eu hunain
• Defnyddio eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth am safbwyntiau byd-eang crefyddol a heb fod yn grefyddol i feddwl yn feirniadol am eu gwerthoedd eu hunain
• Archwilio'r ffyrdd mae argyhoeddiadau athronyddol crefyddol a heb fod yn grefyddol wedi dylanwadu ar brofiad dynol drwy gydol hanes
• Gwerthuso amrywiaeth o ffynonellau crefyddol a heb fod yn grefyddol a defnyddio tystiolaeth ohonynt i ymgysylltu â materion moesegol a moesol
• Archwilio credoau ac arferion pobl yn eu cymuned, yng Nghymru ac yn y byd ehangach ac ymateb yn sensitif iddynt
• Datblygu gwerthoedd cadarn a sefydlu eu credoau moesol a'u hysbrydolrwydd
• Trafod eu persbectifau eu hunain a phersbectifau eraill, a myfyrio arnynt</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>Teitlau</th><th>Maddeuant - Cristnogaeth</th><th>Maddeuant - Bwdhaeth</th><th>Maddeuant - Islam</th></tr>
<tr><td></td><td colspan="3">**Y lens Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg**
Drwy ddarllen a defnyddio'r erthyglau yn eu gwersi Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg, caiff dysgwyr gyfleoedd i archwilio amrywiaeth o gysyniadau yn ymwneud â Chrefydd, Gwerthoedd a Moeseg drwy'r **is-lensys isod:**
• Chwilio am ystyr a diben;
• Y byd naturiol a phethau byw;
• Hunaniaeth a pherthyn;
• Awdurdod a dylanwad;
• Perthnasoedd a chyfrifoldeb;
• Gwerthoedd a moeseg;
• Taith bywyd;

*Noder bod Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg yn cael eu pennu'n lleol drwy faes llafur cytunedig. Mae gan bob awdurdod lleol ei faes llafur cytunedig ei hun ar gyfer Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg y mae'n rhaid i ysgolion ei ystyried. Mae pob maes llafur sydd wedi'i gytuno wedi ystyried fframwaith y Cwricwlwm i Gymru a chanllawiau Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg y cyfeirir atynt uchod ac isod.

Dolenni Defnyddiol:

Canllawiau Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg - https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/humanities/designing-your-curriculum/#religion,-values-and-ethics-guidance
Canllawiau Dyniaethau Hwb - https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/humanities
Datganiadau o'r hyn sy'n bwysig - https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/humanities/statements-of-what-matters/
Themâu Trawsgwricwlaidd - https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/humanities/designing-your-curriculum/#cross-cutting-themes</td></tr>
</table>

Teitlau	Maddeuant - Cristnogaeth	Maddeuant - Bwdhaeth	Maddeuant - Islam
Geirfa allweddol	Dial/dialedd - Y teimlad o fod isio talu’n nôl i rhywun am y cam maen nhw di neud â chi e.e. Os oes 'na rywun yn fy nharo i yna dwi’n trio eu taro’n ôl a hynny mewn ffordd waeth. Holocost - Ymdrech Hitler i lofruddio holl Iddewon Ewrop yn ystod yr Ail Ryfel Byd. Pedr – Seimon Pedr, un o ddisgyblion cyntaf Iesu. Dameg – stori a gwers ynddi. Efengyl Mathew - un o’r pedwar llyfr yn y Testament Newydd sy’n rhoi hanes bywyd a dysgeidiaeth Iesu. Y tri arall yw Marc, Luc ac Ioan. Pechu – troseddu yn erbyn Duw neu berson arall. Cyfrifon - y cofnod ariannol mewn busnes o’r hyn sydd o ran arian wedi ei dderbyn a’i wario. Edifar/edifarhau - teimlo’n ddrwg eich bod wedi dweud neu wneud rhywbeth niweidiol i berson arall a hynny’n arwain at ofyn am faddeuant. Apartheid y system wleidyddol o gadw pobl wyn a chroenddu arwahan ac o drin pobl	Tawelwch Mewnol - Teimlad meddyliol ac ysbrydol o fod mewn heddwch. Bwdha – un sydd wedi ei oleuo gyda gwybodaeth a dealltwriaeth arbennig; gall gyfeirio at unigolyn arbennig fel sylfaenydd y grefydd Bwdhaeth. Dalai Lama – un o 14 arweinydd ysbrydol arbennig Bwdhyddion Tibet. Dull di-drais – gweithredu mewn ffordd sydd ddim yn gwneud niwed i berson arall. Gwobr Heddwch Nobel - Gwobr flynyddol a roddir i berson sydd wedi gwneud cyfraniad arbennig i heddwch.	Allah - Duw Tosturiol - Teimlo neu ddangos cydymdeimlad a phryder am eraill. Amrywiol - Pobl o wahanol gefndiroedd cymdeithasol ac ethnig. Eithafiaeth - Y weithred o gyflawni gweithredoedd trwy unrhyw fodd i fynegi safbwyntiau sy'n cyfiawnhau neu'n clodfori trais terfysgol. Maddeuant - Y weithred neu'r broses o faddau neu gael maddeuant. Ffwndamentaliaeth - Symudiad neu agwedd sy'n pwysleisio ymlyniad caeth a llythrennol at set o egwyddorion sylfaenol. Hadith - Cofnod o eiriau a gweithredoedd y Proffwyd Islamaidd Muhammad. Islam - Un o brif grefyddau'r byd. Mwslim - Un sy'n dilyn Islam. Heddwch - Cyflwr o ddim gwrthdaro. Tangnefedd Iddo - Dywedir gan Fwslimiaid ar ôl dweud enw’r Proffwyd Muhammad, fel arwydd o barch.

Teitlau	Maddeuant - Cristnogaeth	Maddeuant - Bwdhaeth	Maddeuant - Islam
	groenddu yn annheg. System oedd yn bodoli yn Ne Affrica ac yn rhai o daleithiau UDA.		Qur'an - Y llyfr sanctaidd Islamaidd. Cymod - Adfer perthnasoedd cyfeillgar. Shahada - Un o Bum Piler Islam, sef y gred mewn un Duw (Allah). Pum piler Islam - Pum cred greiddiol Islam.
Geirfa	Dial/dialedd Holocost Crefydd Gristnogol Pedr Dameg Efengyl Mathew Dyled Croeshoeliad Anthony Walker Gee Walker Llofruddio Nelson Mandela De Affrica	Tawelwch Meddwl Bwdha Dalai Lama Mynach Arweinydd Ysbrydol Dull di-drais Gwobr Heddwch Nobel	Allah Tosturiol Amrywiol Eithafiaeth Maddeuant Ffwndamentaliaeth Hadith Islam Mwslim Heddwch Tangnefedd Iddo Qur'an

<table>
<tr><th>Teitlau</th><th>Maddeuant - Cristnogaeth</th><th>Maddeuant - Bwdhaeth</th><th>Maddeuant - Islam</th></tr>
<tr><td></td><td>Apartheid

Arlywydd

Carchar

Cenedl yr Enfys</td><td></td><td>Cymod

Shahada

Pum piler Islam

Sheol</td></tr>
<tr><td>Tasgau ymestynnol</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Tasgau dosbarth</td><td>1. Trafodwch mewn grwpiau ac fel dosbarth a yw hi’n bosib maddau heb anghofio.

2. Lluniwch flog ar y ddysgeidiaeth Gristnogol am faddeuant. A yw’n disgwyl gormod gan Gristnogion?

3. Ymchwiliwch i hanes unigolion eraill sydd wedi maddau i rai gyflawnodd droseddau erchyll y neu herbyn. Lluniwch fywgraffiad byr o’r person.

4. A oes yna rai troseddau na ellir neu na ddylid byth eu maddau? Ysgrifennwch erthygl yn nodi eich barn.

5. Holwch eich cyd-ddisgyblion am eu barn ar faddeuant. Gwnewch fideo o’u hymateb.</td><td>1. Mae’n ymddangos fod rhai pethau mewn Bwdhaeth sy’n amhosib eu maddau. Gwnewch ddwy golofn – Pethau i’w maddau / Pethau anodd eu maddau. Rhowch resymau dros eich dewis o golofn.

2. Ymchwiliwch ymhellach i mewn i’r teitl Dalai Lama. Casglwch wybodaeth am y ffordd y mae’r arweinydd yma’n cael ei ddewis.

3. Ers oed ifanc iawn roedd y Dalai Lama wedi cael ei fagu i fyw bywyd fel mynach. Beth yw natur bywyd mynach mewn Bwdhaeth, yn arbennig yn Nhibet? Ydy’r math yma o fywyd yn apelio?

4. Mae pobl Tibet yn dilyn math arbennig o grefydd Bwdhaeth. Casglwch wybodaeth am y wlad a’r hyn sy’n arbennig am bobl Tibet.</td><td>1. Faint ydych chi'n cytuno gyda'r datganiadau yma? Ysgrifennwch eich ateb allan o 10, gydag 1 yn “anghytuno’n llwyr” a 10 yn “cytuno’n llwyr”.
- Ystyr cyfiawnder yw ‘llygad am lygad’ (dial)
- Os yw pobl yn wirioneddol edifar, dylid maddau iddyn nhw.
- Mae rhai gweithredoedd na ddylid byth eu maddau.
- Mae pobl sy'n gwneud cam ag eraill yn cael yr hyn maen nhw'n ei haeddu.
- Dylech faddau, ond byth anghofio.
- Mae maddeuant yn rhywbeth a wnawn i ni ein hunain, nid i eraill.

Dewch o hyd i ragor o dasgau ar waelod y ddogfen.</td></tr>
</table>

Teitlau	Maddeuant - Cristnogaeth	Maddeuant - Bwdhaeth	Maddeuant - Islam
	6. Lluniwch holiadur i bobl yn eich cymuned ar faddeuant a dadansoddwch y data a gesglir.	5. Derbyniodd y Dalai Lama Wobr Heddwch Nobel yn 1989. Pam y credwch ei fod wedi haeddu derbyn y wobr arbennig yma? 6. Ceisiwch lunio hanner dwsin neu fwy o ddyfyniadau eich hun sy'n esbonio lle canolog maddeuant mewn bywyd. 7. Chwiliwch am glipiau fideo lle mae'r Dalai Lama'n sôn am faddeuant. Ceisiwch ddadansoddi ei neges yn y clipiau hyn; e.e. https://www.youtube.com/watch?v=deJeN36EnY8 https://www.youtube.com/watch?v=TaxZLcREoh4 https://www.youtube.com/watch?v=etRLJttD9Rc	
Adnoddau pellach			

2.

Faint ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno gyda'r datganiadau yma? Ysgrifennwch eich ateb allan o 10, gydag 1 yn "anghytuno'n llwyr" a 10 yn "cytuno'n llwyr"	1-10
Ystyr cyfiawnder yw 'llygad am lygad' (dial)	
Os yw pobl yn wirioneddol edifar, dylid maddau iddyn nhw	
Mae rhai gweithredoedd na ddylid byth eu maddau	
Mae pobl sy'n gwneud cam ag eraill yn cael yr hyn maen nhw'n ei haeddu	
Dylech faddau, ond byth anghofio	
Mae maddeuant yn rhywbeth a wnawn i ni ein hunain, nid i eraill	

3.

Yma mae yna 8 sefyllfa wahanol lle mae rhywun wedi cael cam mewn rhyw ffordd.

1. Defnyddia'r cod lliw i amlygu'r sefyllfaoedd y gallet ti yn bersonol eu maddau gydag un lliw, a'r rhai na allet eu maddau mewn lliw arall.

2. Ysgrifenna dy syniad dy hun ar gyfer sefyllfa y byddet ti'n ei chael yn anodd neu'n amhosib ei maddau yn y blwch gwag.

Cod Lliw:

Maddeuant ☐

Dim Maddeuant ☐

Mae ffrind yn benthyg iPod ac yn ei dorri'n ddamweiniol. Dydi'r ffrind ddim yn cyfaddef, ac yn mynnu ei fod wedi torri pan gafodd o'r iPod.	Rwyt ti'n darganfod bod dy bartner wedi dy dwyllo gydag un o dy ffrindiau. Maen nhw mewn perthynas erbyn hyn.	Mae rhywun yn dy daro trwy gamgymeriad ond yn cerdded i ffwrdd heb ymddiheuro.
Er cael gwahoddiad i dy barti, mae dy ffrind gorau yn anghofio prynu anrheg pen-blwydd i ti.	Pan yn aros draw yn dy dŷ, mae dy ffrind yn cymryd dy ddillad ac yn honni mai eu rhai nhw oedden nhw erioed.	Mae rhywun wedi bod yn postio straeon amdanat ar-lein sydd ddim yn wir. Yn y diwedd, rwyt ti'n darganfod mai un o dy ffrindiau a dau arall o dy ysgol wnaeth hyn.
Rwyt ti'n treulio oesoedd yn gorffen dy waith cartref ac yn gofyn i ffrind ei wirio i ti. Mae dy ffrind yn ei roi i mewn ac yn honni mai ei waith o oedd o.	Mae lleidr yn torri i mewn i dy dy ac yn dwyn gemwaith o werth sentimental. Mae'n ddrwg gan y lleidr am yr hyn a wnaeth, ond chafodd yr eitemau ddim eu dychwelyd.	

4.

Dyma 5 dyfyniad am faddeuant o Islam.
O dan bob un, eglura beth wyt ti'n ei gredu ydi gwir ystyr pob un.
(Gellir symud y blychau i wirio'r atebion)

1. *"Nid ydym wedi creu y nefoedd a'r ddaear a phopeth yn y canol heb bod iddynt bwrpas. Ac mae'r Awr yn sicr o ddod, felly maddeuwch yn drugarog." (Qur'an 15:85)*

2. *"A'r dial am weithred ddrwg yw gweithred ddrwg debyg, ond pwy bynnag sy'n maddau ac yn cymodi - mae ei wobr [yn ddyledus] gan Allah. Yn wir, nid yw Ef yn hoffi drwgweithredwyr." (Qur'an 42:40)*

3. *"A phwy bynnag sy'n amyneddgar ac yn maddau – yn wir, mae hynny o'r materion [sy'n deilwng] o gael eu datrys." (Qur'an 42:43)*

4."Trwy drugaredd Allah yr ydych yn addfwyn wrthynt; a phe buasech wedi bod yn llym a chalon galed, diau y buasent wedi gwasgaru oddi wrthych. Felly esgusodwch nhw, ac ymbiliwch am faddeuant iddyn nhw, ac ymgynghorwch â nhw yn y materion, ac ar ôl eu datrys, ymddiriedwch yn Allah. Yn wir, mae Allah yn caru'r rhai sy'n ymddiried ynddo Ef." (Qur'an 3:159)

5."Peidiwch â gadael i'r bobl rinweddol a chyfoethog yn eich plith dyngu i atal rhoddion i'w perthnasau, yr anghenus, a'r ymfudwyr yn achos Allah. Gadewch iddyn nhw roi pardwn a maddeuant. Onid ydych chi'n caru cael maddeuant gan Allah? Ac mae Allah yn Holl-faddeuol, y Mwyaf Trugarog." (Qur'an 24:22)